

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE VERBO DEI|| scripto & non scripto,|| QVATVOR LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

X. Soluuntur obiectiones aduersariorum, quæ ex Scripturis petuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53828)

regula firmiter probare, quia disertè id asserunt Irenæus, Epiphanius, Hieronymus, Ambrosius, Leo, & nullus contra-
cit, cum tamen omnes huius obseruationis meminerint.

QVINTA regula est, Id sine dubio credendum esse ex Apo-
stolica traditione descendere, quod pro tali habetur in
Ecclesiis, ubi est integra & continuata successio ab Aposto-
lico. Hanc regulam tradit IRENÆVS lib. 3. cap. 3. & TERTUL-
LIANVS lib. de præscript. Ratio regulæ est, quia Apostoli
diderunt successoribus suis cum officio Episcopatus, et
doctrinam religionis.

Si ergo in aliqua Ecclesia ascendendo per Episcopos
inuicem succedentes, perueniamus ad Apostolum aliquem
& non possit ostendi, quod ullus eorum Episcoporum
duxerit nouam doctrinam, certi sumus, ibi conseruari Apo-
stolicas traditiones. Et quidem olim inueniebatur successio
non interrupta, non solum Romæ, sed etiam Ephesi, Co-
rinthi, Antiochiæ, Alexandria, Hierosolymæ, & alibi: ap-
perea Tertullianus remittit homines ad quamlibet Apo-
stolicam Ecclesiam, ut ibi inueniant Apostolicas traditiones.
THEODOSIUS I. cunctos populos. C. de summa Trinitate
& fide Catholica, iubet omnes seruare eam fidem, quam
dicabant eo tempore Damasus Romæ, & Petrus Alexandria.
duo Pontifices præcipuarum Apostolicarum Ecclesiarum.
nunc defecit certa successio in omnibus Ecclesiis Apo-
stolicis, præterquam in Romana, & ideo ex testimonio huius-
modi Ecclesie, sumi potest certum argumentum ad probandas
Apostolicas traditiones; ac tum potissimum, cum doctrina,
vel ritus earum Ecclesiarum à doctrina, & ritibus Ecclesie
Romanæ dissentiant.

CAPVT X.

*Soluuntur obiectiones aduersariorum, quæ
Scripturis petuntur.*

*hinc genera
argumentorum.*

ESTAT vltima pars quæstionis, in qua argumen-
ta aduersariorum exponenda, & soluenda sunt. Sunt
genera argumentorum, quorum Primum à
Scripturis, Secundum à Patribus, Tertium à
traditionibus.

tionibus, sumunt. E Scripturis primò proponunt eas, quæ iu-
bent nihil debere addi verbo Dei. Secundo illas, quæ expressè
docent Scripturas esse sufficientes, & continere omnia neces-
saria. Tertiò illas, quæ apertè damnant traditiones.

Tre loci.

PRIMUM igitur argumentum ex tribus locis constat. Deut.
4. & 12. *Non addetis ad verbum, quod ego præcipio vobis, nec
auferetis ex eo.* Apoc. vlt. *Si quis apposuerit ad hæc, &c. Gal. I.
Sed licet nos, aut Angelus de cælo euangelizet vobis, præter-
quam quod euangelizauimus vobis, anathema sit.* Vbi notat
Kemnitius, non esse dictum, *contra*, sed, *præter*. Et ne dica-
mus loqui Paulum de verbo tam scripto, quam non scripto,
adducit AVGVSTINVM sic exponentem lib. 3. contra literas
Peritiani, cap. 6. *Si quis siue de Christo, siue de eius Ecclesia, si-
ue de quacunque alia re, quæ pertinet ad fidem, vitamq; no-
stram, non dicam, si nos, sed, quod Paulus adiecit, si Angelus
de cælo vobis annunciauerit, præterquam quod in Scripturis
legalibus, & Euangelicis accepistis, anathema sit.* Similia ha-
bet Basilius in summa moralium, summa 72. cap. 1.

Ad PRIMVM respondeo, PRIMO, ibi non agi de verbo
scripto, sed tradito viua voce: nam non ait, ad verbum, quod
scripsi, sed, quod ego præcipio. SECUNDO dico, veram ex-
positionem eius loci esse, quod Deus velit integrè, & perfectè
seruari mandata, vt ipse præcepit, & nullo modo ea deprauari
falsa interpretatione. Itaque non vult dicere, non seruabitis
aliud, quàm id, quod nunc præcipio, sed in hoc quod præci-
pio, nihil mutabitis addendo, vel minuendo, sed integrè fa-
cietis, vt iubeo, & non aliter. Quod idem solet Scriptura si-
gnificare illis verbis: *Non declinabis ad dexteram, neq; ad si-
nistram.* Et quod hoc sit verum, patet, quia alioqui peccassent
Propheta & Apostoli, qui tam multa postea addiderunt.

Respondent Brentius, Kemnitius, Calvinus, Prophetas
non addidisse quidquam ad legem, quantum ad doctrinam
attinet, sed tantùm vaticinia quædam de futuris scripsisse, &
legis doctrinam explicauisse. Testamentum quoque nouum
non esse additionem ad verum, sed explicationem, cum Apo-
stolus ad Roman. 1. dicat, Euangelium promissum à Deo per
Prophetas in Scripturis sanctis. Et Actorum 15. non sint ausi
Apostoli in Concilio aliquid decernere sine testimonio Scri-
ptura.

At contra, nam hoc modo etiam traditiones non sunt ad-
ditiones, sed explanationes. Nam in lege Moſis nō continetur
Prophetarum ſcripta, neq; in lege & Prophetis continetur
Teſtamentum nouum, niſi in vniuerſali, & quodammodo
virtute, ſicut tota arbor cōtinetur in ſemine. Habemus enim
in lege Deuter. 18. *Prophetam ſuſcitabit tibi Deus, &c. illi
audies.* Ibi autem continetur in genere, quidquid Chriſtus
fecit & dixit: at in particulari tamen quod Chriſtus debet
prædicare Trinitatem perſonarum in Deo, inſtituere Sacra-
menta, facere talia miracula, &c. ibi non habetur.

Quod verò allegant ex Actor. 15. contra ipſos eſt. Nam
Iacobus in eo Concilio probauit ex ſcripturis, Eccleſiam
edificandam ex gentibus: tamen decretum Concilij nuſquam
inuenitur in ſcripturis Teſtamenti veteris. De creuerunt
enim, vt gentes non ſeruent legalia, excepta tamen abſtin-
tia à ſanguine, & ſuffocato, cuius decreti ſecunda pars
quam in Teſtamento veteri legitur. Vbi enim, quaſo, vbi
Propheta prædixit, Meſſiæ temporibus prohibenda eſſe
ſuffocata, & ſanguinem?

Sic etiam quia ſcriptum eſt, 2. Theſſ. 2. *Tenete traditiones
quas accepitſis, ſiue per ſermonem, ſiue per epiſtolam.* Et
10. *Qui vos audit, me audit.* Et Matth. 18. *Si Eccleſiam non
dixerit, ſit tibi ſicut Ethnicus & Publicanus.* Idcirco nos
tenemus, traditiones eſſe quodam modo explanationes
ſcripti, non quòd nudam contineant eius expoſitionem,
quia omnes traditiones, & Eccleſiæ decreta continentur
ſcripturis in vniuerſali: ſed in particulari non continentur,
nec debent contineri. Quare AVGVSTINVS li. I. contra
Cæſonium cap. 33 ſic ait: *Quamuis certum de ſcripturis non
feratur exemplum, tamen earundem ſcripturarum a nobis
teneretur veritas, cum id facimus, quod vniuerſa placet Eccle-
ſiæ, quam ipſarum ſcripturarum commendat auctoritas.*

Ad SECVDVM, certum eſt, Ioannem ibi prohibere
ruptionem libri illius, non autem ne alij libri ſcribantur,
alia dogmata tradantur, alioqui ipſe ſecum pugnaſſet, qui
iuxta Kemnitium in examine pag. 202. ſcripſit Euangelium
poſt Apocalypſim.

Ad TERTIVM, quo maximè Brentius & Kemnitius
tuntur, duplex ſolutio eſt, & vtraque ſolida. PRIOR, quod
Apoſt-

Apostolus non loquatur de solo verbo scripto, sed de omni verbo, siue scripto, siue tradito. Non enim dicit, si quis euangelizauerit præter id quod scripsimus, sed præter id quod euangelizauimus. Neque obstant illa verba August. vel Basilij: illi enim non exponunt ex professo hunc locum, sed probant ex hoc loco, non licere quidquam asserere contrarium Scripturis: quod verissimum est. Cùm enim Paulus loquatur in genere de prædicatione Apostolica, & illa partim sit scripta, partim non scripta; possumus inde rectè probare, non licere aliquid asserere contra scriptam prædicationem Apostolorum. Ex vniuersalis enim negatione rectè ducitur argumentum ad negationem particularis: non tamen è contrario. Et similiter possumus ex hoc verbo Pauli argumentari contra eos, qui euangelizant contra traditiones Ecclesiæ iam receptas, etiam si ex Scripturis videantur euangelizare, vt pulchrè docet ATHANASIUS in libro de incarnatione Verbi, & CYRILLVS Athanasium citans libro de recta fide ad reginas nõ procul ab initio.

ALTERA solutio est, quod per illud (*præter*) Apostolus intelligat contra: & proinde non prohibeat noua dogmata, & præcepta, modò non sint contraria iam traditis; sed prohibeat dogmata, & præcepta contraria, & aliena. Id patet PRIMÒ, quia Apostolus ipse multa alia postea docuit: & post hanc epistolam scripsit Ioan. Apocalyp. & Euangelium suum. SECUNDO, ex proposito Apostoli, agit enim contra eos, qui docebant seruanda esse legalia, cùm ipse docuisset non esse seruanda. Igitur cùm dicit, *præter*, intelligit contra. TERTIO, ex alio loco, vbi Apostolus sic vtitur voce, *præter*. Nam Rom. vlt. *Obseruate*, inquit, *eos, qui dissensiones, & offensa præter doctrinam, quam accepistis, faciunt.* Quo loco aded clarum est illud, *præter*, significare contra, vt Erasmus verterit contra. In vtroque autem loco eadem est vox Græca *παρά*.

QUARTO, ex Patrum expositione. S. Ambrosius exponit: *Si contra.* S. Hieronymus: *Si aliter.* Chrysostomus, Oecumenius, & Theophylactus dicunt, Apostolum non dixisse, si contraria, sed *si præterquam quod, &c.* vt indicaret, non solum eos anathematizari, qui apertè contraria toti doctrinæ docent, sed etiam eos, qui quomocunque siue apertè, siue obliquè quilibet labefactant ex doctrina tradita.

S. BASILIVS summa morali 72. cap. I. (quem locum pro se citauerat Kemnitius) docet ex hoc loco haberi, eos recipiendos, qui consona Scripturis tradunt: eos reiiciendos, qui aliena. Deniq; S. AVGVSTINVS lib. 17. contra Faustum, cap. exponit, contra. & tract. 98. in Ioan. sic loquitur: *Non autem primum quam accepistis, sed praterquam quod accepistis. Nam si illud disceret, sibi ipsi praiudicaret, qui cupiebat venire ad Thessalonicenses, ut suppleret, qua illorum fidei defuerunt. Sed quod supplet, quod minus erat addit, non quod inerat tollit. Qui autem pratergreditur regulam fidei, non accedit in via, sed recedit de via, &c.*

Argumentum SECVNDVM sumunt ab iis locis, quarentur indicare Scripturam sufficienter omnia continere, quae duo sunt. Primus Ioan. 20. *Multa quidem & alia signa fecit Iesus, quae non sunt scripta in libro hoc; haec autem scripta sunt, ut credatis quod Iesus est filius Dei, & ut credentes vitam habeatis in nomine eius.* Vbi Ioan. indicat, se scripsisse, non quidem omnia, sed ea quae sufficiebant. Si enim possumus vitam habere per ea, quae scripta sunt, quid amplius quaerimus?

Confirmat KEMNITIVS ex tribus testimoniis veterum AVGVSTINVS tract. 49. in Ioan. *Sanctus Euangelista testatur, inquit, multa Dominum Christum & dixisse, & fecisse, quae scripta non sunt. Electa sunt autem quae scriberentur, quae salutem credentium sufficere videbantur.* Idem August. lib. de consensu Euangel. cap. vlt. *Quidquid, inquit, Christus de se factis & dictis nos legere voluit, hoc scribendum Apostolus, tamquam suis manibus imperavit.* CYRILLVS lib. 12. in Ioan. cap. vlt. *Non omnia, inquit, quae Dominus fecit, conscripta sunt, sed quae scribentes tam ad mores, quam ad dogmata putarunt sufficere, ut recta fide, & operibus, ac virtute rutilantes ad regnum caelorum perueniamus.*

Secundus locus est, 2. Timoth. 3. *Omnis Scriptura dicitur inspirata & utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in iustitia, ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus.* Qui locus est Achilles, Bezae, & Kemnitij. Sic autem explicatur à KEMNITIO. *Illud, omnis Scriptura, non significat quemlibet librum sacrum, sed totum corpus simul librorum canonicorum. Nam quod legitur, utilis est ad docendum, arguendum, &c. non potest conuenire*

conuenire vni alicui libro, sed solùm toti Scripturæ simul. Il-
 lud autem, *utilis est*, non significat esse vtilem Scripturam eo
 modo, quo vtile distinguitur à necessario, & sufficienti, sed
 significat Scripturam esse factam tanquam medium ad perfici-
 endum hominem Dei: quasi diceret Paulus, Scriptura hunc
 habet vsum, ad hoc facta est, ad hoc dirigitur; quomodo di-
 cimus, cibum esse vtilem ad alendum hominem: sine quo ta-
 men viuere non potest.

Illud verò, *ad docendum, arguendum, &c.* explicat suffici-
 entiam Scripturæ. Quatuor enim solùm sunt necessaria ho-
 mini Dei, id est, doctori Christiano. Primò, vt possit docere
 doctrinam fidei. Secundò, vt possit refellere errores contra
 fidem. Tertiò, vt possit docere doctrinam morum. Quartò,
 vt possit corrigere errantes circa mores. hæc autem omnia
 præstat Scriptura. Seruit enim ad docendum, id est, dogmata
 fidei: ad arguendum, id est, ad refutandos errantes de fide: ad
 erudiendum in iustitia, id est, ad docenda præcepta morum:
 ad corripiendum, id est, ad corrigendos errantes in moribus.
 ex quo concludit Paulus, hominem Scripturis instructum
 esse perfectum, & aptum ad omne opus bonum.

Respondeo ad PRIMVM, Ioannem in eo loco tantùm lo-
 qui de miraculis Christi, ac dicere se scripsisse tantùm aliqua
 miracula, non omnia, quia illa sufficiebant ad persuadendum
 mundo, Christum esse filium Dei. sic enim ait: *Multa quidem
 & alia signa fecit Iesus in cõspectu discipulorum suorum, &c.*
 Ineptè autem Kemnitius, quæ de solis miraculis dicuntur,
 transfert ad omnia dogmata fidei, & morum præcepta. Præ-
 terea, Ioannes non loquitur, nisi de rebus à se scriptis, ergo
 si illæ sufficiunt, superflua erunt omnes aliæ Scripturæ. RE-
 SPONDET Kemnitius, Ioannem loqui de tota Scriptura. At
 refellit hoc mendacium Ioannes, qui ait: *Multa quidem &
 alia signa fecit Iesus, que non sunt scripta in libro hoc.* Quod
 verò additur, *hæc autem scripta sunt, &c.* non significat signa
 sola sufficere nobis ad salutem, sed illa ad hoc referri, & ordi-
 nari, & esse vnum ex mediis requisitis ad nostram salutem, e-
 tiam si solùm non sufficiat.

Ad illa loca Augustin. & Cyrilli dico, eos Patres de solis di-
 ctis, & factis Christi loqui: ac propterea dicere eos voluisse,
 scripta esse sufficienter, non omnia absolutè, sed omnia dicta
 & facta

& facta Christi. Præter quæ dicta & facta, multa sunt alia necessaria, alioqui omnes historiæ, & documenta Testamenti veteris, & ipsa Acta Apostolorum, & epistolæ Petri, Pauli, Iohannis, Jacobi, & Iudæ superuacanea essent. Neq; hoc pugnat cum eo, quod supra diximus, Scripturas non fuisse absolute necessarias, etsi enim necessaria est cognitio multarum rerum, quas Christus & Apostoli dixerunt, aut fecerunt, ea tamen cognitio, etiam sine Scripturis, sola traditione haberi potuisset, quamquam vtilissimum fuisse, vt præcipua capitula scriberentur, nullo modo negandum sit.

Adde, quod sine dubio Patres illi, ex dictis & factis Christi non intelligunt esse scripta sufficienter omnia necessaria absolute, sed esse scripta sufficienter ea, quæ Apostoli scribenda esse putauerunt. Cùm enim quædam scribenda essent, quædam sine scripto tradenda, ac præcipuè interpretatio, atq; intelligentia Scripturarum: in libris sacris continentur sufficienter omnia, quæ scriptis mandanda erant, siue (vt Augustinus loquitur) quæ Christus legi voluit. Alia enim non in diuinis literis, sed ab Ecclesia accipi voluit, quæ tam enigmatica etiam modo in Euangelio continentur, non quidem in particulari, sed in vniuersali, quia Euangelium monet, vt de his dubiis Ecclesiam consulamus.

Ad ALTERVM locum ex Paulo, potest responderi eodem modo, quod nimirum Scriptura sufficienter instruat, & proficiat hominem Dei, quia multa expressè continet, & quædam continet, ostendit, vnde sint petenda. Deinde dico, Paulum eo loco ne hanc quidem sufficientiam Scripturæ tribuit, quod ex duobus colligitur. Primo ex illo, *Omnis Scriptura utilis est.* Nam cùm dicit omnis Scriptura utilis, non solum toti corpori Scripturarum, sed etiam singulis libris tribuit eam laudem, quod vtilis sint ad docendum, arguendum, &c. & tamen fatetur Kemnitius, non sufficere quilibet librum sacrum.

Quod autem ita sit, patet PRIMO ex ipso modo loquendi. Nam iudicio omnium Latine scientium, quod dicitur de omni Scriptura diuinitus inspirata, dicitur de singulis libris qui sunt diuinitus inspirati. SECUNDO ex eo, quod cùm hæc epistola scriberetur, nondum exstabat Apocalypsis, nec Euangelium Ioan. & fortè aliquid aliud deerat ex corpore Scripturarum.

rarum. non igitur loquitur de toto & solo corpore Scripturarum. TERTIO ex Apostoli ratiocinatione: nam ex hoc principio vniuersali volebat concludere in particulari, Scripturam Testamenti veteris, quia diuinitus inspirata erat, vtilem fuisse ad docendum, arguendum, &c. Sic enim ait: *Ab infantia sacras literas nostis* (id est, Testamentum vetus; nam cum esset infans Timotheus, nondum exstabat Testamentum nouum, vt patet, & aduersarij admittunt) *quæ te possunt instruere ad salutem per fidem, quæ est in Christo iesu.* Vbi Apostolus paucis verbis tribuit Scripturæ Testamenti veteris id totum, quod paulò post multis verbis tribuit omni Scripturæ. Et ne Timotheus de eo dubitaret, probat Apostolus, subiungens: *Omnis Scriptura diuinitus inspirata, &c.*

Neq; obstat quod Kemnitijs obiicit, non inueniri in quolibet libro has omnes vtilitates: nam falsum est non inueniri. Nulla est enim pars Scripturæ breuior epistola secunda Ioannis, & tamen in ea videmus prædicari Christum esse verum Dei filium, quod est dogma fidei. Item videmus prædicari, vt diligamus alterutrum, quæ est doctrina morum. Præterea videmus apertè in ea scribi, esse Antichristos eos, qui dicunt Christum non venisse in carne, quod pertinet ad hæreticos refellendos. Postremò videmus reprehendi eos, qui dicunt hæreticis Aue, quod ad correctionem morum pertinet.

Iam verò illud (*utilis est*) quantumuis à Kemnitio torqueatur, nunquam tamè significabit, sufficiens est. Ipse enim vtunque probat, non deduci ex ea voce, quod Scriptura non sit sufficiens: sed nec deducitur, quod sit sufficiens, quod ei probandum erat. Siue enim dicas, Scriptura vtilis ad hoc, siue hunc habet vsum, siue ad hoc refertur, & ordinatur, siue quilibet aliud simile, nunquam tamen significabis eam solam sufficere. Sicut etiam qui dicit, cibus vtilis ad nutriendum hominem, dicit quidem cibum ad hoc esse institutum, vt nutriat, sed non dicit sufficere solum cibum: nam si calor naturalis deficiat, aut aliquod instrumentum corporis ad nutritionem necessarium, cibus non nutriet. Itaque Apostolus nõ dicit, solam Scripturam sufficere, ad docendum, arguendū, &c. & proinde ad hominem perficiendum & absoluendum: sed tamen ad hæc omnia prodesse, & iuuare.

Et

Et quamuis ipse idem Apostolus non dicat non sufficere, tamen id colligimus ex aliis eius locis: vt ex illo 1. Corinthian. *Cetera cum venero, disponam.* Et 2. Thessal. 2. *Tenete traditiones siue per sermonem, siue per epistolam, &c.* Ex hoc etiam loco, licet non colligatur Paulum dixisse, Scripturam non sufficere; colligitur tamen euidenter eum non dixisse, Scripturam solum sufficere, quia ipse tribuit has laudes cuiuslibet operi canonico, & scimus ex confessione etiam aduersariorum non sufficere quodlibet opus canonicum, quia tunc alia essent superflua.

Argumentum TERTIVM ex locis in quibus damnantur traditiones: Isaia 29. *In uanum colunt me docentes manna & doctrinas hominum.* Matth. 15. *Irritum fecistis mandata Dei propter traditionem uestram.* Galat. 1. *Amulator exiit paternarum mearum traditionum.* Colos. 2. *Videte ne quis uos decipiat per philosophiam, & inanem fallaciam secundum traditionem hominum.* 1. Timoth. 1. *Ne intendas fabulas iudaicas, &c.* 1. Pet. 1. *Redempti estis de uana uestra conuersatione paterna traditionis.* Hic damnantur traditiones, quas Iudaei iactabant se per manus accepisse, à Mose, & Prophetis: ergo similiter damnatae esse intelliguntur traditiones, quas dicimus à Christo & Apostolis ad nos deuenisse per manus Patrum.

RESPONDEO, Christum & Apostolos non reprehendunt traditiones, quas acceperant Iudaei à Mose & Prophetis, quarum una erat de ipsis libris canonicis, qui essent veri, & qui essent, sed traditiones quas acceperant à quibusdam recentioribus, quarum aliquae inanes, aliquae perniciosae erant, & contra Scripturas. Nam nec Christus aut Apostoli unquam uocant eas traditiones Mosis, & Prophetarum: & aperte dicunt se loqui de illis, quae cum Scripturis pugnant. Et patet, quia Patres ueteres explicauerunt disertè quis fuerit auctor traditionum, quas Christus & Apostoli reprehendunt.

Ireneus lib. 4. cap. 25. & 26. disputat contra ueteres hereticos, qui putabant nomine traditionum à Christo & Apostolis reprehensarum, intelligi legem Mosis, & docet, non Mosis legem, sed recentiorum seniorum traditiones legem corrumpentes, à Christo & Apostolis reprehendi. EPIPHANIVS in haeresi Ptolomaei, docet traditiones Iudaeorum fuisse se quae

se quatuor expositiones librorum sacrorum, Primam Mosis, & eam non reprehendi. Secundam R. Akibam. Tertiam R. Iudam. Et quartam filiorum Asamonai, atq; has esse, quæ reprehenduntur à Domino.

HERONYMVS in caput 8. Isaia, & in cap. 3. epist. ad Titum, & in epist. ad Algasiam, quæst. 10. docet traditiones Iudaicas, quas Dominus reprehendit, initium habuisse à Sammai, Killel, Achiba, & quibusdam aliis, qui paulò ante ortum Saluatoris exstiterant, & legem non tam exposuerant, quàm corruperant; quas traditiones ipsi *θερωσεις* vocat. De quibus exstat in iure civili constitutio quædam Iustiniani, quæ est 146. nouel. in hæc verba: *Quæ deuterosis, quasi secundaria traditio ab ipsis dicitur, in vniuersum interdiximus, & quæ sacris libris comprehensa non sit, neq; desuper tradita per Prophetas, sed excerpta quadam virorum contineat, qui terrena duntaxat loquuntur, nec quidquid diuini in se habeant numinis.* Porro ex his fontibus descenderunt fabulæ, quæ nunc sunt in Talmud, & in omnibus libris ferè Rabinorum. Sed nihil hæc ad traditiones nostras, quæ Christum & Apostolos auctores habent, & Scripturis diuinis consonæ sunt.

CAPVT XI.

Soluuntur obiectiones ex Patribus.

NUNC ad ea testimonia, quæ ex Patribus adferunt, respondendum est. KEMNITIVS igitur primò producit IRENAEVM lib. 3. cap. 1. vbi sic loquitur: *Non enim per alios, inquit, dispositionem salutis cognouimus, quam per eos, per quos Euangelium peruenit ad nos. Quod quidem tunc præconauerunt, postea verò per Dei voluntatem in Scripturis nobis tradiderunt, fundamentum & columnam fidei nostræ futurum.* Eadè igitur, inquit Kemnitijs, scripserunt omnia Apostoli, quæ prædicarunt viua voce.

RESPONDEO, Irenæum non dicere nihil aliud Apostolos prædicauisse, quàm quod scripserunt: sed solum scripsisse Euangelium, quod antea prædicauerant. quod est verum, & non